

Oppsummering av felles seminar for Forskningsutvalget og Innovasjonsutvalget 22. juni 2023

Overordnet mål for dagen var å diskutere og gi innspill til hvordan fagmiljøenes kapasitet til å koble grunnforskning til praksis, kan styrkes. Utvalgene fikk i seminarets første del presentasjoner fra ERC Scientific Council og forskere fra UiO og UiB som har fått midler av ERC til å anvende deres ERC-prosjekter innenfor humaniora og klimaforskning.

I andre del av seminaret jobbet utvalgene i mindre grupper etter å ha fått et perspektiv fra institusjonsnivå (Forny og UiB idé) og et perspektiv fra fakultetsnivå (innovasjon i utdanning og forskning på SV-fakultetet). Som avslutning fikk utvalget en presentasjon fra UiBs Brusselkontor om Horisont Europa og kanaler for politisk påvirkning i forsknings- og innovasjonsprosesser.

Del 1 oppsummering

Presentasjonene er gjort tilgjengelig for utvalgene og her følger noen overordnede tema som fra diskusjonene og panelsamtalen.

- ERC benytter “Frontier research ” og ikke “basic research”.
- Norge søker generelt litt mindre ERC enn sammenlignbare land som for eksempel Finland.
- Diskusjon om livsvitenskap. Norge har svakt gjennomslag på dette feltet. ERC har i tillegg merket seg en generell nedgang i søknader til livsvitenskap. Dette ønsker ERC tilbakemelding på og her er det nå et vindu for innspill.
- Det er et godt gjennomslag på samfunnsvitenskap og humaniora fra norske fagmiljøer.
- Det var interesse for sammenheng mellom ERC og tjenesteinnovasjon, men dette var det ikke tall på i dagens innlegg. Det var et ønske om å få mer informasjon om dette.
- Evalueringspanel og betydningen av at man deltar i dette arbeidet: Oppfatningen, også blant innlederne, er at dette oppleves som meningsfull bruk av tid. Det ble blant annet trukket frem at fagmiljøene kan vurdere insentivordninger for å legge til rette for at de som kommer med i ERC evalueringspaneler får frikjøp fra andre oppgaver.
- PoC-presentasjonene var gode eksempler på et bredt samfunnsnytteperspektiv i tråd med ERC sin ambisjon for PoC som er “impact beyond science”. Dette inkluderer sosiale og samfunnsøkonomiske virkninger. Innlederne framhevet de brede kriteriene som en forutsetning for deres søknader. PoC for å gjøre egne data FAIR og senke kostnadene for andre brukere er hovedmålet med Hugo Lundhaug sitt prosjekt.
- Arbeidsdeling i teamene ble trukket frem i begge PoC-eksemplene. Postdoktorer fra ERC teamene jobber med PoC-prosjektene. Det ble også poengtert viktigheten av teammedlemmer som er dataeksperter, både data stewards og softwareutviklere.
- Det er sammenheng mellom ERC og virkemidler i søyle (pilar)3 (EIC) av Horisont Europa. EIC transitions skal legge til rette blant annet for å utvikle PoC ideer videre.
- Budsjettstøtte fra prosjektøkonomer ble trukket frem av som viktig for begge PoC. UiBs forskere trakk også fram at gode søknadsrådgivere både på FIA og fagnært på instituttet er viktig. Dette inkluderte trening til PoC-evaluering og intervju, samt tilbakemeldinger på utkast til søknader.
- Tungregning gjennom SIGMA2 som muliggjørende e-infrastruktur for modelleringsmiljøet ble fremhevet. Det ble trukket frem at dagens brukerbetalingsmodell har utfordringer for fagmiljøenes bruk. Denne modellen kan føre til mindre bruk spesielt i tidligfase eksperimenterende utprøving.

- ERC grant gir høyere kvalitet på søkerne til stillinger som lyses ut.

Del 2 Workshop – gruppearbeid oppsummering

1. Hvordan kan fakultetene jobbe mer systematisk for å koble utdanning, forskning og innovasjon?

Læringsutbytte og studenter

- Kompetanse for innovasjon bør uttrykkes i læringsutbyttebeskrivelser.
- Praksisarbeid kan være en arena for innovasjon.
- Alumninettverk kan brukes som kontaktflate mot samfunns- og næringsliv.
- Aktive studenter er innovative studenter. Flipped classroom o.l. ble trukket frem.
- Studentene ønsker at innovasjon implementeres i hele bredden av UiBs studieportefølje og at det blir tydeligere hva de kan forvente av fagene og UiB.

Tilsetningsprosesser

- Få innovasjon med i stillingsutlysning for å få tak i innovasjonskompetanse. Både på administrative og faglige stillinger.
- I tilsetningsprosesser mangler man kanskje kunnskap for å ansette riktig person og må hente slik kompetanse eksternt (eksternt her kan være internt på UiB, men fra andre fagmiljø som har slik kompetanse).
- Ledernivå som systematisk bidra til å unngå at dette blir “tilfeldig spotting” av enkeltindivider ved å heie frem de som ønsker å jobbe med innovasjon gjennom systematiske aktiviteter og arrangementer for disse.

Teamarbeid

- Ikke alle, men noen på hvert team skal jobbe med innovasjon.
- Tilgjengeliggjøre data for bruk i andre prosesser enn forskning. Det er behov for digital kompetanse. Alle skal ikke gjøre dette selv.
- Alle skal drive med FoU, men skal alle drive med innovasjon? Ikke entydig svar på dette.
- Utvikle kreative forskere i fagmiljøene.

2. Hvordan kan UiB bidra til å styrke fagmiljøenes kapasitet til å koble grunnforskning til forskningsbasert innovasjon?

- Hvor romslig skal innovasjonsbegrepet være? Bred og inviterende, men ikke omfavne absolutt alt og ende opp med å bli innholdsløst. Operasjonalisere oppdraget som ligger i lovverket og UiB strategien. Studiekvalitet, forskning, formidling har alle innovasjonselementer hver for seg, men uten eksempler og operasjonalisering kan en slik oppramsing av oppgaver ende i et for vidt begrep uten innhold.

- Studentene som ønsker å forandre verden med den kunnskapen de har fått på UiB. UiB er ikke et innovasjonsprofilert universitet, men kan bli et innovasjonsfokusert universitet som allikevel formidler hva studentene som ønsker å forandre verden får med seg av kompetanse ved å velge UiB.

Regelverk/rammeverk

- Regelverk og struktur som legger til rette for innovasjon og ikke blir en barriere. For eksempel ble det nevnt at investorer trenger forutsigbarhet.
- Særlig viktig med oppdatert og aktuelt IPR-reglement. Behov for bedre tilrettelegging på UiB.

Innovasjonsmeritering

- Innovasjonsmeritering kan sees i sammenheng med prosessene som nå pågår i COAra og NoRCAM og ERA Action initiativene.

Nettverk/Kartlegging

- Må ha dialog med samfunnet om behov for kompetanse og kunnskap. Hvor kan vi møte andre sektorer? Viktig med arenaer for kontakt med industri, investormiljø o.a.
- Kartlegge innovasjonskompetanse og nettverk. Hvilket utgangspunkt har vi?
- Systematisk anvendelse av eksterne representanter i universitetsstyret sin kompetanse og nettverk.

Strategisk

- Kan ikke bare overlates til hvert enkelt fagmiljø og fakultet, UiB som institusjon må også gi retning og ville noe.
- Tydelig forankring at noen skal ha ansvar på ulike nivå i organisasjonen.
- Ledelse kan bestemme å benytte ressurser til nye områder. Spørsmålet er om vi egentlig vil?
- Systematisk system for "innovasjonstrapp". Eks. hvor går vi videre etter UiB idé? Kan UiB også finansiere neste steg i innovasjonsprosessen? Etterspør sammenheng med andre virkemidler og gode eksempler på dette i hele bredden av UiBs fagmiljøer.
- UiB kan tilrettelegge fysiske og digitale møtepunkter innen og mellom fagmiljø.
- Tverrfaglighet som kreativ prosess og det må legges til rette for aktiviteter som eksponerer fagpersoner for hverandre.
- Utfordrende å få forskerne direkte interessert i innovasjon som begrep og aktivitet, men kanskje veien kan ligge i å legge bedre til rette for systematisk formidling og dialog med personer og miljøer utenfor universitetet.

Gode eksempler

- Sosialantropologi sitt etter- og videreutdanningskurs for de som jobber med flerkulturelle tjenestetilbud i det norske samfunnet.
- Kunnskap om kjønn som har bidratt til den debatten vi har i dag kan spores tilbake til universitetene. Kunnskapsbasert politikkutvikling.
- Utviklingen av nye lover er et eksempel på juridisk innovasjon.
- Utstilling på Museet om CCS som et godt eksempel på hvordan anvende UM, men også overførbart til UB. KMD som arena ønsker å se gode eksempler.
- Styrke eksisterende strukturer i bruk av (knappe) ressurser

- Det er ønskelig med flere gode eksempler fra alle fakultet (for eksempel på nettsiden til UiB idé), men også ulike behov og eksempler mellom fagmiljøer innen fakultetene.

Del 3 Horisont Europa og kanaler for politisk påvirkning i forsknings- og innovasjonsprosesser.

For bakgrunn se presentasjonen til Charlotte Eide.

I diskusjonen ble blant annet følgende tema løftet:

- Mange gode eksempler på påvirkningsarbeid fra UiB viser at det er mulig.
- Utvalget diskuterte og reflekterte rundt oversikten over UiBs resultater i ulike deler av programmet ifht til UH-sektoren i Europa og med sammenlignbare institusjoner i Norge og CHARM-EU alliansen.
- Utrecht ble nevnt som et eksempel der støtteapparatet i hovedsak er eksperter og støtter EU søknader og ikke nasjonale midler. Det ser ut til å gi resultater.
- Ønske om noe mer tid til å gi innspill fra fakultetene på aktuelle påvirkningsvinduer. Bare et par dager vil gjøre en forskjell når det er mulig. Er det mulig å varsle om datoer tidligere for beredskap og planlegging. Skille arbeidsprogram og annen påvirkning her.
- Spørsmål om rollen til UiBs EU-forum. Det ble svart at dette var under evaluering.

